

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sancti Hieronymi Stridonensis, Sanctae Romanae Ecclesiae Presbyteri Cardinalis Epistolae In Tres Libros distributae

Hieronymus, Sophronius Eusebius

Coloniae Agrippinae, 1674

III. De vita Malchi. Qui navali.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37862

III. Hieronymus de vita Malchi captivi
nachi.

Quinavali præio dimicaturi sunt, ante in
portu & in tranquillo mari flebant gubernacula,
remos trahunt, ferreas manus & uncor
preparant, dispositumque per tabulata militem
pendente gradu, & labente vestigio stare firmiter
consuecunt, ut quod in simulacro pugna didice
runt, in vero certamine non perhorrescant. Ita &

* Mens ego, qui diu tacui (silere quippe me fecit, * cui
cujus meus sermo supplicium est) prius exerceri cupio
termo. in parvo opere, & veluti quandam rubiginem
linguæ abstergere, ut venire possim ad latioram
historiam. Scribere enim disposui (si tamen vitam
Dominus dederit, & si vituperatores mei saltem
fugientem me & * inclusam persequi desierint) a
* clau adventu Salvatoris usque ad nostram aetatem, quod
sum. est, ab Apostolis usque ad nostri temporis recentem
quo modo & per quos Christi Ecclesia nata sit, &
adultæ persecutionibus creverit, martyriis coronata
sit & postquam ad Christianos principes venerit,
potentia quidem & divitiis major, sed virtutibus
minor facta sit. Verum hæc alias. Nunc quod
imminet, explicemus.

Maronias triginta ferme millibus ab Antiochia
urbe Syriæ haud grandis ad orientem distant
viculus. Hic post multos vel dominos, vel patres
nos, dum ego adolescentulus morarer in Syria
ad Papæ Evagrii necessarii mei possessionem de
volutus est, quem idcirco nunc nominavi, ut
stenderem, unde nossem quod scripturus sum.

rat illic quidam senex nomine Malchus (quem nos latinè regem possumus dicere) Syrus natione & lingua, & revera *αυτοχθων* Anus quoque in ejus contubernio valdè decrepita, & jam morti proxima videbatur. Tams studiosè ambo religiosi, & sic Ecclesiæ limen terentes, ut Zachariam & Elizabeth de Evangelio crederes, nisi quòd Joannes in medio non erat. De his cum curiose ab accolis quærerem, quænam esset eorum copula matrimonii, sanguinis, an spiritus: omnes voce consona, sanctos & Deo placitos, & mira nescio quæ respondebant. Qua cupiditate illectus, adorsus sum hominem, & curiosius sciscitans rerum fidem, hæc ab eo accepi: Ego, inquit, mimate, Maronitæ agelli colonus, sed solus parentibus fui. Qui cum me quasi stirpem generis sui, & hæredem familiæ suæ ad nuptias cogerent, monachum potius me velle esse respondi. Quantis pater minis, quantis mater blanditiis persecuti sint, ut pudicitiam * proderem, hæc res sola indicio est, quod & domum & parentes fugi. Et quia ad Orientem ire non poteram propter vicinam Persidem, & Romanorum militum custodiam ad Occidentem verti pedes, pauillum, nescio quid, portans viatici, quod me ab inopia tantum defensaret. Quid multa? Pervenivi vicinam tandem ad eremum Chalcidos, quæ inter Immam & Ellam magis ad Austrum sita est. Ibi repertis monachis, eorum me magisterio tradidi, manuum labore victum quærans, lasciviamque carnis refrægens jejunis. Post multos annos incidit mihi desiderium, ut ad patriam pergerem, & dum adhuc viveret mater (jam enim patrem mor-

Q3

tuum

*Hoc est
indigena
ejus loci.*

Luc. 1.

*Malchus
fugit à
parentibus
me
dicat
* per-
derem.*

*Malchus
mona-
chus fa-
ctus.*

*Tentatio
sathana*

Patriam

desidera- tuum audieram) solaret viduitatem ejus & ex
ri à mo- inde venundata possessiuncula, partem erogare
nacho. rem pauperibus, * partem monasterio conli-
** ex par-* tuerem. Quid erubescio confiteri infidelitatem
te mona- meam? partem in sumptuum meorum solati-
sterium reservarem. Clamare coepit Abbas meus, di-
con- boli esse tentationem, & sub honestæ rei occu-
struerem sione latere antiqui hostis insidias: hoc esse re-
 verticane ad vomitum suum: sic multos mo-
 nachorum esse deceptos. Nusquam diabolus
 aperta fronte se proderet. Proponebat mihi se-
 xem; la de scripturis plurima, inter quæ illud
Genes. 3. quod initio Adam quoque & Evam spe divinitatis
 supplantaverit. Et cum persuadere non poteret,
 provolutus genibus obsecrabat, ne se desererem,
 ne me perderem, nec aratrum tenens, poterat
 tergum respicerem. Væ misero mihi, vici mona-
 chorum pessima victoria, putans illum non meam
 salutem, sed suum solatium querere. Prosecutus
 ergo me de monasterio, quasi funus efferret, & ad
 extremum valedicens, Video (ait) te fili Sathanae
 cauterio notatum: non quero causas, excusationes
 non recipio. Ovis quæ de ovilibus egreditur
 lupi statim moribus patet. De Beria ad Essiam pe-
 gentibus vicina est publico itineri solitudo, per
 quam Saraceni incertis sedibus huc atque illuc
 semper vagantur. Quæ suspicio frequentiam
 illis locis viatorum congregat, ut imminens per-
 riculum auxilio mutuo declinetur. Erant in comi-
 titatu meo viri, foeminae, senes, juvenes, parvuli
 numero circiter septuaginta. Et ecce, subito
 quorum camelorumque sessores Ismaelicae irruunt,
 crinitis vittatisque capitibus, ac seminudo

Lus. 9.

*S. Hieronimo
do mona-
chi in
salvando
fratre.*

*Quomo-
do Mal-
chus cap-
tivus fa-
ctus sit.*

corpore, pallia & latas caligas trahentes: pende-
bant ex humero pharetræ laxos arcus vibrantes,
hastilia longa portabant. Non ad pugnandum, sed
ad prædam venerant. Rapimur, dispergimur, in
diversa trahimur. Ego enim longo postliminio
hereditarius possessor, & serò mei consilii pœni-
tens, cum altera mulierecula in unius heri servitu-
tem sortitus venio. Ducimur, imò portamur sub-
limes in camelis, & per vastam eremum semper
ruinam timentes, pendemus potius quàm fede-
mus. Carnes sem crudæ cibus, & lac camelorum
potus erat. Tandem grandi amne transmissio, per-
venimus ad interiorem solitudinem, ubi domi-
nam liberosque ex more gentis adorare iussi, ce-
vices flectimus. Hic quasi clausus carcere, mutato
habitu, id est, nudus ambulare disco. Nam aëris
quoque intemperies, nihil aliud præter pudenda
velari patiebatur. Traduntur mihi pascendæ o-
ves, & in malorum comparatione hoc fruor sola-
tio, quòd dominos meos & conservos rarius vi-
deo. Videbar mihi aliquid habere sancti Jacobi:
recordabar Moyfi, qui & ipsi in eremo quondam
fuerunt pastores. Vescebar recenti caseo & lacte.
Orabam jugiter, canebam psalmos, quos in mo-
nasterio didiceram. Delectabat me captivitas
mea. Agebam Dei iudicio gratias, quòd mona-
chum quem in patria fueram perditurus, in ere-
mo inveneram, O nihil unquam tutum apud dia-
bolum. O multiplices & inestabiles eius insidiæ.
Sic quoque latentem me invenit invidia. Domi-
nus videns gregem suum crescere, nihilque in me
comprehendens fraudulentia (sciebam enim Apo-
stolum præcepisse: Dominis sic quasi Deo fide-
li-

*Malchus
nudus
ambula-
re cogitur
Malchus
factus
pastor o-
vium.
Gen. 29.
Exod. 30.*

Ephes. 6.

Renuit**uxorem****u ventis****viri ac-****cipere.***** bra-****chium****tenere****mulier****præoc-****cupisset.****Malchi****sollicitu.****do & per-****turbatio.****Consiliū****Malchi****de seipso****mesando.****Mulieris**

ter servendum) & volens me remunerare, quod
fidum sibi magis faceret, tradidit mihi illam con-
servam meam, aliquando captivam. Et cum ego
refutare, diceremque me Christianum, necesse
cere mihi uxorem viventis mariti accipere
quidem captus nobiscum vir ejus, ab alio domi-
no fuerat abductus) rursus ferus ille, & implacabi-
bilis in furor, evaginato me cepit per-
tere gladio. Et nisi confestim * brachia tene-
mulierem præoccupassem, illico fadisset sangui-
nem. Jam igitur venerat tenebrosior solito, & mihi
nimium matura nox. Duce in speluncam seque-
rutam novam conjugem, & pronubante nobis
maestitia, uterque detestamur alterum, nec facti
mur. Tunc verè sensi captivitatem meam, prostra-
tusque humi, monachum cœpi plangere, quod
perdebam, dicens: Huccine miser servatus sum
non mea scelera perduxerunt, ut incensum
fcente jam capite, virgo maritus fierem? Quo-
prodest, parentes, patriam, rem familiarem con-
templisse pro Domino, si hoc facio, quod ne feci-
cerem, illa contempserim: nisi quod fortè propter
hæc sustineo, quia patriam desideravi? Quid age-
mus anima? perimus an vincimus? Expediamus
manum Domini, an proprio macrone confide-
mur? Verte in te gladium, tua magis mors timen-
da est, quàm corporis. Habet & servata pudicitia
suum martyrium: jaceat insepultus Christi testis
in eremo, ipse mihi ero persecutor & martyr. Sa-
fatus, eduxi in tenebris quoque micantem gla-
dium, & acumine contra me verso: Vale
quàm in scelerum mulier, habeto me martyrem
tius quàm maritum. Tunc illa pedibus meis per-

voluta: Precor te (inquit) per Jesum Christum, & per hujus horæ necessitatem adjuro, ne effundas sanguinem tuum in crimen meum. Vel si mori placet, in me primum verte mucronem: sic nobis potius jungamur. Etiam si vir meus ad me rediret, servarem castitatem quam me captivitas docuit: vel interirem potius, quam perderem. Cur moreris, ne mihi jungaris? Ego morerer, si mihi jungi velles. Habeto me conjugem pudicitæ, & magis animæ copulam amato, quam corporis. Sperent Domini maritum, Christus noverit fratrem. Facile suadebimus nuptias, cum nos viderint sic amare. Fateor (inquit) oblitui, & admiratus virtutem fœminæ, conjugem plus amavi. Nunquam tamen illius nudum corpus intuius sum, nunquam ejus carnem attigi, timens in pace perdere, quod in prælio servaveram. Transeunt in tali matrimonio dies plurimi, amabilius nos dominis fecerant nuptiæ. Nulla fugæ suspicio, interdum & mense toto aberam fidus gregis pastor per solitudinem. Post grande intervalum dum solus in eremo sedeo, & præter cœlum terramque nihil video, cœpi mecum tacitus volvere, & inter multa, contubernii quoque monachorum recordari, maximèque vultum patris mei, qui me erudierat, tenuerat, perdideratque. Sicque cogitans, aspicio formicarum gregem angulo calle fervere, ferre onera majora, quam corpora. Aliæ herbarum quædam semina forcipe ortis trahebant. Aliæ egerebant humum de foveis, & aquarum meatus aggeribus excludebant. illæ venturæ hyemis memores, ne madefacta humus in herbam horrea verteret, illatâ semina præcidebant.

Qs

ad Mal-
chum
hortatio
piæ.

Malchi
pudicitia

Labor
quis for-
micarum

bant. Hæ luctu celebri, corpora defuncta depo-
tabant. Quodque magis mirum est in tanto
mine. egrediens non obstabat intranti, quin po-
tius si quam vidissent, sub fasce & onere co-
cidisse suppositis humeris adjuvabant. Quæ
multa? Pulchrum mihi spectaculum dies illæ

Prov. 6.

*Adspirat
ad mona-
stium
stium.*

tribuit. Unde recordatus Salomonis, ad for-
micarum solertiam nos mittentis, & pigras me-
tes tali exemplo suscitantis, cœpi raderè capi-
tivitatis, & monasterii cellulas quærere, ut
formicarum illarum similitudinem desiderare, ut
ubi laboratur in medium, cumque nihil cuiusquam
proprium sit, omnium omnia sunt. Regressus
ad cubile occurrit mulier, tristitiam animi dissi-
mulare non potui. Rogat, cur ita exanimatus
sim. Audit causas, hortatur fugam. Petro
lentii fidem. Non aspernatur, & jugi suscipio
inter spem & metum medii fluctuamus. Erant
mihi in grege duo hirci miræ magnitudinis, quibus
occisis utres facio, eorumque carnes vitibus
copræparo. Et primo vespere, putantibus nos

*Fugit
M. l. h. h.
cum vi-
vere clā-
culum.*

dominis secreto cubitare, invadimus iter, utres
& partes carniū portantes. Cumque pervenisse-
mus ad fluvium (nam decem millibus aberat)
inflatis conscensisque utribus, aquis nos cre-
dimus, paulatim pedibus subremigantes, ut
deorsum nos flumine deferente, & multo lon-
gius quàm conscenderamus, in alteram nos
exponente ripam, vestigium sequentes perde-
rent. Sed inter hæc madefactæ carnes, & ex
parte lapsæ, vix tridui cibum pollicebantur. Bi-
bimus usque ad satietatem, futuræ nos siti præ-
parantes. Currimus, post tergum semper aspi-
cimus;

cimus, & magis nocibus provehimur, quam
 diebus, vel propter insidias latè vagantium Sa- *Malchū*
 racenorum, vel propter ardorem solis nimium. *fuga ple-*
 Pavescō miser etiam referens, & si tota mente *na discris*
 securus, toto tamen corpore perhorresco. Post *minis.*
 diem verò tertium, dubio prospectu procul asp-
 cimus duos camelis insidentes venire * concitè. * *conci-*
 Statimque mens mali præfaga, putare cœpit do- *tos.*
 minum meditati mortem, solem cernere nigre-
 scientem. Dumque timemus, & vestigiis nos pro-
 ditos per arenas intelligimus, offertur ad dexte-
 ram specus longè sub terram penetrans. Igitur ti-
 mentes venenata animalia (nam solent viperæ,
 reguli & scorpiones, cæteraque hujuscemodi fer-
 vorem solis declinantia umbras petere) intravi-
 mus quidem speluncam: sed statim in ipso introi-
 tu sinistra nos foveæ credimus, nequaquam ultrà
 progredientes, ne dum mortem fugimus, incurra-
 mus in mortem: illudque nobiscum reputantes:
 Si juvat Dominus miseros, habemus salutem: si
 despiciat peccatores, habemus sepulchrum. Quid *Hierus*
 putas nobis fuisse animi? quid terroris? cum ante *Malchū*
 specum haud præcul starent dominus & conser- *insequen-*
 vus, & vestigio indice, jam ad latebras pervenis- *tur.*
 sent? O multo gravior expectata quàm illata mors.
 Rursus cum timore & labore lingua balbutit, &
 quasi clamante Domino, mutire non audeo. Mit-
 te servum, ut nos de specu trahat: ipse camelos
 tenet, & evaginato gladio, nostrum expectat ad-
 ventum. Interea tribus ferè vel quatuor cubitis
 introgresso famulo, nobis ex occulto tergum ejus
 videntibus (nam oculorum istiusmodi natura
 est, ut post solem umbram intrantibus cœca sint
 cimus,

omnia:) vox per antrum sonat : Exite furciferi
 exite morituri. Quid statis? quid moramini? Egre-
 te, dominus vocat, patienter expectat. Adhuc
 loquebatur, & ecce per tenebras aspiciamus
 nam invalisse hominem, & gutturē suffocatum
 cruentum intrò trahere. Jesu bone, quid tunc ter-
 roris nobis, quid gaudii fuit? Spectabamus do-
 mino nesciente, hostem nostrum perire. Qui cum
 videret illum moras facere, suspicatus est duros
 uni resistere. Sed iram differre non valens, hinc
 tenebat gladium ad speluncam venit, & furor
 rabido servi increpans vecordiam, prius à se
 est tentus, quam ad nostras latebras perveniret.
 Qui sunt qui hoc crederent, ut ante os nostrum
 bestia pro nobis dimicaret? Sublato autem illo
 metu, similis ante oculos nostros versabatur in-
 ritus, nisi quod turius erat rabiem leonis, quam
 iram hominis sustinere. Pavemus intrinsicus, ut
 ne movere quidem nos ausi, praestolabamur even-
 tum rei, inter tanta pericula, pudicitiae tantū co-
 scientia pro muro septi. Leana insidias cavens, ob-
 visam esse se sentiens, apprehensos mordicus ce-
 tulos maturè effert, nobisq; cedit hospitium. Nos
 tamen satis creduli, firmim erupimus, sed ex-
 stantes diu, & egredi cogitantes, illius nobis figo-
 rabamus occursum. Sublato ergo horrore, & al-
 tranfacta die egredimur ad vespertam, vidimus
 camelos (quos ob nimiam velocitatem dromede-
 rios vocant) praeteritos cibos in ore volvere, sin-
 alvum missos iterum retrahere: quibus ascensis
 nova sitarcia, id est, annona refocillati. decima
 tandem die ad Romana per desertum castra ve-
 nimus. Oblatque tribuno, rem ordine panem

*Leana
 pro Mal-
 cho pug-
 nat.*

*Servus
 Eberus
 Malcho
 adver-
 santes
 percutit.*

*Malchi
 paver in
 spectu.*

mus, inde transmissi ad Sabinum Mesopotamiæ
Ducem, camelorum pretium accepimus. Et quia
jam Abbas ille meus dormierat in Domino, ad
hæc delatus loca me monachis reddo: hanc trado
virginibus, diligens eam ut sororem, non tamen
ei me credens ut forori.

Hæc mihi senex Malchus adolescentulo retu-
lit. Hæc ego vobis narraui senex, & castis histo-
riam castitatis expono, Virgines * virginitatem * castita-
custodire exhortor. Vos narrate posteris, ut sciant tem-
inter gladios, & inter deserta & bestias pudici-
tiam nunquam esse captivam, & hominem Chri-
sto deditum posse mori, non posse superari.

*IV. Hieronymus de vita Nepotiani Presbyteri, seu
illius Epitaphium, scriptum ad Heliodorum
eiusdem avunculum & Episcopum.*

Præcepta sunt Rhetorum, ut majores ejus, qui
laudandus est, & eorum gesta alius repetan-
tur, sicque ad ipsum per gradus sermo perveniat:
quo videlicet avitis paternisque virtutibus illu-
strior fiat, & aut non degenerasse à bonis, aut me-
diocres ipse ornasse videatur. Ego carnis bona, *Non est*
quæ semper & ipse contempsit, in animæ laudi- *laudatus*
bus non requiram. Nec me jactabo de genere, id *quis à do-*
est, de alienis bonis: cum Abraham & Isaac sancti *nis carnis*
viri Ismaëlem & Esau peccatores genuerint, & è *& alio-*
regione, septe in catalogo justorum Apostoli vo- *nis.*
ce numeratus, de meretrice sit natus. Anima, in- *Heb. 11.*
quit, quæ peccaverit, ipsa morietur. Ergo quæ *Judic. 17.*
non peccaverit, ipsa vivet. *Ezec. 18.* *Nec virtutes, nec*
vicia parentum liberis imputantur. Ab eo tem-
pore